

LỊCH SỬ THUẾ VIỆT NAM

Phan Hiển Minh

04/2013

1

Phần 1:

Sơ lược lịch sử Thuế Việt Nam

Phần 2:

Sơ lược các Luật Thuế hiện hành

Phần 3:

Chương trình cải cách thuế 2011 – 2020

2

Phần 1: **Sơ lược lịch sử thuế Việt Nam**

3

Khái quát chính sách thuế thời Bắc thuộc

- Cần phân biệt hai khái niệm giữa : **tô** và **thuế**
 - Tô là sản phẩm thặng dư phải nộp cho chủ đất
 - Thuế là những khoản đóng góp đối với Nhà nước

4

- Tổ chức phụ trách thu là “công tào”:
 - Diêm quan, phụ trách thu thuế muối;
 - Thiết quan thu thuế khoáng sản, đặc biệt là sắt;
 - Thủy quan, thu thuế thủy sản;
 - Các huyện lệnh, trưởng hương, trưởng xã thu các loại tô thuế trong địa bàn.
- Tập trung chuyên về kho chính tại Trung Quốc.

5

Thời phong kiến

- Triều đại Nhà Trần
 - Thuế thân (còn gọi là thuế đinh):
 - Thuế đinh đánh vào bản thân mỗi người dân tới tuổi trưởng thành.
 - Thuế được quy ra thành tiền và nộp bằng tiền (tính bằng quan tiền).

6

- Thuế ruộng (thuế điền): thuế ruộng thì nộp bằng thóc (nộp bằng hiện vật)
- Ngoài ra còn có thuế ruộng muối (phải nộp bằng tiền)
- Đánh thuế : trâu cau, tôm cá, rau quả ...

7

➤ Triều Nguyễn Gia Long

- Thuế đinh: nộp bằng tiền
- Thuế điền: nộp bằng thóc
- Thuế sản vật: đánh vào cây quế (khai thác cây quế trong rừng) ai nộp thuế sản vật cây quế thì được miễn trừ thuế đinh

8

- Thuế Yến: (khai thác tổ chim Yến) ai nộp thuế Yến thì được tha việc binh lính
- Thuế hương liệu (cây trầm), thuế sâm, thuế chiếu, thuế gỗ, ...
- Thuế đánh vào các tàu bè các nước ta vào buôn bán
- Thuế khai thác mỏ

9

- Chế độ thuế từ thời Vua Gia Long tiếp tục được duy trì đến thời Vua Tự Đức và thêm một bước đáng kể nhưng lại không mang quan điểm quốc kế dân sinh như đánh thuế nha phiến (tức là việc đánh vào buôn bán thuốc phiện – việc này hàm ý coi thuốc phiện là một hàng hóa được lưu hành)

10

- Việc thu thuế và sử dụng công quỹ trong rất nhiều trường hợp lại do các bậc Vua chúa toàn quyền quyết định không phải dựa trên các chính sách của các triều đại, mà xuất phát từ ý thích hoặc tính khí thay đổi thất thường của các bậc Vua chúa.

11

Thời Pháp thuộc

- Hai loại thuế Đính và thuế Điền được gọi là thuế Chánh ngạch
- Thuế thân (thuế Đính) thu vào bản thân mọi thanh niên từ 18 tuổi trở lên
 - + Thẻ sưu có giá trị như giấy Chứng minh nhân dân. Từ thời Bắc thuộc nhà Minh, mỗi người dân đều phải có 1 thẻ biên tên tuổi, hương quán để phục vụ việc thu thuế (Bách khoa toàn thư Wikipedia)

12

- + Ai không có thể sưu tức là không nộp thuế thân, bị coi là tội trốn sưu lậu thuế (trốn sâu lậu thuế) và bị bắt phạt tù.
- + Thuế thân dưới thời Pháp thuộc: “Toàn quyền Paul Dumer đã ra Nghị định ngày 02/06/1897 quy định thuế thân đánh vào người từ 18 tuổi đến 60 tuổi (Bách khoa toàn thư Wikipedia).
- + Chính phủ Trần Trọng Kim bãi bỏ thuế thân đối với người không có tài sản hoặc lợi tức dưới 100 đồng/tháng

13

Sau Cách mạng Tháng 8/1945

- Sắc lệnh Số 11 ngày 07/09/1945 của Chính phủ đã nêu rõ: “Bãi bỏ thuế thân là một thứ thuế vô lý, trái ngược với tinh thần của chính thể Dân chủ công hòa”
- Nhà nước chưa đặt vấn đề đóng góp của nhân dân dựa trên một chính sách hợp lý, còn dè dặt trong việc huy động tài lực của nhân dân bằng thuế, chỉ phát hành tiền và tổ chức các đợt huy động để giải quyết vấn đề tài chính quốc gia.

14

- Sau năm 1946, khi đã ổn định được tình hình. Nhà nước, một mặt, bắt đầu cải tiến chế độ thuế, tăng thuế suất nhiều loại thuế; mặt khác, vẫn tiếp tục dựa vào những đóng góp mới như: Quỹ “Tham gia kháng chiến” năm 1949, Quỹ “Công lương” năm 1950 và bắt đầu chuyển hướng thu một vài thứ thuế bằng hiện vật (thóc gạo) như Quỹ “Công lương” và thuế điền thổ. Mặt khác, Chính phủ cũng động viên nhân dân cho Nhà nước vay dưới hình thức công phiếu và công trái, đồng thời còn dựa vào nguồn phát hành tiền tệ.

15

Sau Cách mạng Tháng 8/1945

Nhận định của Vũ Ngọc Khuê (1958), Vấn đề tài chính của chúng ta, NXB Sự thật.

- Chính sách đóng góp không công bằng, hợp lý vì căn bản vẫn là chế độ thuế của thời Pháp thuộc sửa đổi lại:
 - + Không huy động được đúng khả năng của mọi tầng lớp nhân dân;
 - + Không thích hợp với tình hình kinh tế;
 - + Người nghèo đóng góp nhiều hơn người giàu;
 - + Công nghiệp, thương nghiệp đóng góp quá ít so với nông nghiệp.

16

Giai đoạn 1954 - 1975

- Từ cuối năm 1951, Nhà nước đã công bố hệ thống thuế mới hoàn chỉnh và lần lượt ban hành áp dụng thống nhất trên toàn miền Bắc
 - + Thuế nông nghiệp thu bằng hiện vật;
 - + Thuế thu bằng tiền là: Thuế công thương nghiệp; Thuế lợi tức doanh nghiệp; Thuế buôn chuyến; Thuế hàng hóa; Thuế sát sinh; Thuế kinh doanh nghệ thuật; Thuế thổ trạch; Thuế môn bài; Thuế trước bạ; Thuế muối; Thuế rượu; Thuế xuất khẩu; Thuế nhập khẩu; Thuế tem.

17

Giai đoạn 1954 - 1975

- Trên nguyên tắc:
 - + Thuế đối với quốc doanh nhẹ hơn tư nhân;
 - + Động viên đối với sản xuất nhẹ hơn buôn bán;
 - + Ngành nghề, mặt hàng cần thiết nhẹ hơn ngành nghề, mặt hàng không cần thiết, xa xỉ, cao cấp.

18

Giai đoạn 1954 - 1975

- Hình thức huy động tài chính chủ yếu đối với các doanh nghiệp quốc doanh trong thời kỳ này là:
 - + Thu quốc doanh;
 - + Chế độ trích nộp lợi nhuận (1962);
 - + Chế độ nộp khấu hao cơ bản.

19

Thuế giai đoạn 1976 - 1985

- Miền Bắc tiếp tục thi hành chế độ thuế đã ban hành từ trước.
- Miền Nam: Nhà nước tạm thời cho thi hành cải tiến một số sắc thuế của Chính quyền Sài Gòn cũ như thuế lợi tức, thuế môn bài, thuế thổ trạch, thuế TVA, thuế TTĐB, thuế lưu hành xe tự động, thuế trước bạ. Ngoài ra còn có chế độ thu quốc doanh.

20

- Đặc điểm: sử dụng thuế như là một công cụ cải tạo xã hội chủ nghĩa
 - + Phân biệt thành phần kinh tế, tiến tới hai thành phần: sở hữu toàn dân (Xí nghiệp quốc doanh) và sở hữu tập thể (Hợp tác xã).
 - + Phân biệt ngành nghề sản xuất, thương mại, dịch vụ.

21

Thuế giai đoạn 1986 - 1990

- Phân biệt đối xử:
 - + Xí nghiệp quốc doanh thì thực hiện chế độ thu quốc doanh, thu trích nộp lợi nhuận.
 - + Các doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế khác lại chịu sự tác động của thuế công thương nghiệp.
- Thu quốc doanh:
 - + Loại thuế đa thuế suất.
 - + Gây khó khăn cho việc quản lý và hành thu.

22

Thuế giai đoạn 1986 - 1990

Thu đối với khu vực quốc doanh

Giá bán buôn xí nghiệp = 105

100	5	15	10
Giá thành	Lợi nhuận định mức	Thu quốc doanh	Thu chênh lệch giá
Giá bán buôn công nghiệp = 120			
Giá phân phối cho th- ơng nghiệp = 130			

23

- Chưa thể hiện được sự bình đẳng về động viên và đóng góp giữa các thành phần kinh tế;
- Chưa bao quát hết các nguồn thu có thể động viên cho Ngân sách Nhà nước;
- Chính sách mang tính chấp vá, chưa bảo đảm đầy đủ tính pháp lý theo hiến pháp;

24

- Tổ chức bộ máy quản lý thuế từ trung ương đến địa phương chưa thành một hệ thống tập trung, chặt chẽ;
- Chưa coi thuế thực sự là một trong những đòn bẩy kinh tế quan trọng

25

Các bước cải cách thuế(1990-2010)

- Nghị quyết Quốc Hội Khóa VIII .1988
- Nghị quyết Quốc hội khóa IX, kỳ họp 11 ngày 10/05/1997 ban hành Luật thuế GTGT và Thuế TNDN có hiệu lực thi hành từ 01/01/1999 thay thế Thuế doanh thu và thuế lợi tức;
- Nghị quyết Quốc hội khóa X, kỳ họp thứ 3 ngày 20/05/1998 về Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu và Thuế TTĐB sửa đổi có hiệu lực thi hành từ 01/01/1999;
- Ngày 16/04/1998 Ủy ban thường vụ Quốc hội ban hành Pháp lệnh về Thuế tài nguyên sửa đổi thi hành từ 01/06/1999;

26

- Ngày 21/12/1999 Quốc hội khóa X, kỳ họp thứ 6, sửa đổi Luật thuế Chuyển quyền sử dụng đất ban hành 1994;
- Hiệp định tránh đánh thuế hai lần: Hiệp định đầu tiên ký với Úc năm 1992;
- Cam kết về giảm thuế nhập khẩu theo Hiệp định về chương trình ưu đãi thuế quan có hiệu lực chung để thực hiện khu vực mậu dịch tự do ASEAN (AFTA) từ 01/01/1996 đến 01/01/2006;
- Các thỏa thuận quốc tế khác về thuế;
- Thực hiện Luật quản lý thuế từ 01/07/2007.

27

Thuế giai đoạn 1990 - 2010

- Quốc hội khóa VIII, kỳ họp thứ 4 (cuối tháng 12/1988) đã đề ra yêu cầu phải xúc tiến việc nghiên cứu, cải tiến hệ thống chính sách Thuế áp dụng thống nhất đối với các thành phần kinh tế

28

- Trong năm 1990, Quốc hội khóa VIII và Hội đồng Nhà nước đã cho ban hành các Luật thuế và Pháp lệnh thuế:
 - 1) Thuế doanh thu;
 - 2) Thuế Tiêu thụ đặc biệt;
 - 3) Thuế lợi tức;
 - 4) Thuế thu nhập cao;
 - 5) Thuế xuất khẩu, nhập khẩu;
 - 6) Thuế tài nguyên;
 - 7) Thuế nhà đất (mới áp dụng thu thuế đất, chưa thu thuế nhà);
 - 8) Thuế sử dụng đất nông nghiệp;
 - 9) Chế độ thu về sử dụng vốn Ngân sách Nhà nước.

29

Cải cách thuế của Việt Nam

- Giai đoạn 1:

Giai đoạn đầu của cải cách thuế (1990 – 1998) nhằm phù hợp với nền kinh tế đa thành phần bằng việc thiết lập nền tảng cơ bản cho khối kinh tế ngoài quốc doanh, đặc biệt là khuyến khích cá nhân bỏ vốn kinh doanh.

30

- Giai đoạn 2:

Giai đoạn cải cách thuế thứ hai bắt đầu từ năm 1999 đến năm 2004 với ưu tiên cải cách thay thuế doanh thu bằng Thuế Giá trị gia tăng, và thay thuế lợi tức bằng Thuế Thu nhập doanh nghiệp

31

- Giai đoạn 3:

Giai đoạn (2005 – 2010) của công cuộc cải cách thuế, một giai đoạn mà nền kinh tế - xã hội có bước phát triển đặc biệt quan trọng với việc gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), và tiếp tục thực hiện các cam kết quốc tế song phương và đa phương với các nước khu vực và trên thế giới.

- Giai đoạn 4:(2011-2020):Quyết Định 732/QĐ/TTg ngày 17.5.2011 của Thủ Tướng Chính Phủ

32

Hệ thống Luật thuế Việt Nam hiện hành

Thu nhập	Tiêu dùng	Khác
- Thuế TNDN - Thuế TNCN	- Thuế GTGT - Thuế TTĐB - Thuế XK, thuế NK - Thuế bảo vệ môi trường (thực hiện từ 01/01/2012)	- Thuế nhà đất (từ 01/01/2012 áp dụng thuế sử dụng đất phi nông nghiệp) - Thuế sử dụng đất nông nghiệp - Thuế tài nguyên

33

Phần 2: Sơ lược Luật Thuế hiện hành

34

A. Thuế thu nhập doanh nghiệp

Thuế TNDN là loại thuế trực thu đánh trên phần thu nhập sau khi trừ đi các khoản chi phí được trừ liên quan đến thu nhập của cơ sở sản xuất kinh doanh, dịch vụ.

• Trường hợp Hiệp định tránh đánh thuế hai lần mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ký kết có quy định khác về cơ sở thường trú thì thực hiện theo quy định của Hiệp định đó. (xem danh sách hiệp định)

35

- Thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp là **25%**;
- Thuế suất thuế TNDN đối với hoạt động tìm kiếm, thăm dò, khai thác dầu khí và tài nguyên quý hiếm khác tại Việt Nam từ **32%** đến **50%**.
- Tài nguyên quý hiếm khác bao gồm: bạch kim, vàng, bạc, thiếc, wonfram, antimoan, đá quý, đất hiếm.

36

B. Thuế thu nhập cá nhân

Là cá nhân cư trú có thu nhập trong và ngoài lãnh thổ Việt Nam, cá nhân không cư trú có thu nhập trong lãnh thổ Việt Nam. Cụ thể như sau:

- Đối với cá nhân cư trú, thu nhập chịu thuế là thu nhập phát sinh trong và ngoài lãnh thổ Việt Nam, không phân biệt nơi trả và nhận thu nhập.
- Đối với cá nhân không cư trú, thu nhập chịu thuế là thu nhập phát sinh tại Việt Nam, không phân biệt nơi trả và nhận thu nhập.

37

Giảm trừ gia cảnh gồm 2 phần:

- Phần giảm trừ cho đối tượng nộp thuế là 4 triệu đồng/tháng (48 triệu đồng/năm).
- Phần giảm trừ cho người phụ thuộc mà người nộp thuế phải có trách nhiệm nuôi dưỡng là 1,6 triệu đồng/tháng/người.

38

Biểu thuế lũy tiến từng phần:

Biểu thuế gồm 7 bậc, khoảng cách về thuế suất giữa các bậc là 5%, thuế suất thấp nhất là 5%, thuế suất cao nhất là 35%.

Biểu thuế toàn phần:

Biểu thuế này áp dụng đối với các loại thu nhập từ đầu tư vốn, chuyển nhượng vốn, chuyển nhượng Bất động sản và các khoản thu nhập khác (tiền bản quyền, trúng thưởng xổ số, khuyến mại, trò chơi có thưởng, thừa kế, quà tặng). Thuế thu nhập cá nhân được tính và thu theo từng lần phát sinh.

39

C. Thuế giá trị gia tăng

Thuế GTGT là loại thuế gián thu tính trên khoản giá trị tăng thêm của hàng hóa, dịch vụ phát sinh trong quá trình từ khâu sản xuất, lưu thông đến tiêu dùng.

Thuế suất:

- 0%: hàng hóa dịch vụ xuất khẩu
- 5%: hàng hóa dịch vụ thiết yếu (15 hàng hóa, dịch vụ)
- 10%: hàng hóa dịch vụ thông thường.

40

Mục tiêu:

- Thuế GTGT góp phần khuyến khích mạnh mẽ xuất khẩu hàng hóa vì hàng xuất khẩu không phải chịu thuế GTGT ở khâu xuất khẩu mà còn được thoái trả tổng số thuế GTGT đã nộp ở khâu trước.
- Thuế GTGT được tập trung thu ngay từ khâu đầu tiên là khâu sản xuất hoặc nhập khẩu, ở khâu sau còn kiểm tra được việc thu nộp thuế ở khâu trước nên hạn chế được thất thu thuế so với thuế doanh thu.

41

- Thuế GTGT được thực hiện chặt chẽ theo nguyên tắc căn cứ vào hóa đơn mua hàng để khấu trừ số thuế đã nộp ở khâu trước. Nếu không có hóa đơn mua hàng ghi rõ số thuế GTGT đã nộp ở khâu trước thì không được khấu trừ thuế. Vì vậy thuế GTGT khuyến khích các cơ sở kinh doanh khi mua hàng phải nhận hóa đơn và khi bán hàng cũng phải xuất hóa đơn theo quy định. Thuế GTGT hạn chế sai sót, gian lận trong việc ghi chép hóa đơn.

42

D. Thuế tiêu thụ đặc biệt

Tiền thân của Thuế tiêu thụ đặc biệt hiện hành là thuế hàng hóa được ban hành năm 1951. Luật thuế TTĐB ban hành đầu tiên vào năm 1990, ban đầu chỉ nhằm vào 6 mặt hàng: thuốc lá, rượu, bia, pháo, bài lá và vàng mã. Đến nay, có 11 hàng hóa và 6 dịch vụ chịu thuế TTĐB.

43

Đặc điểm:

- Thuế TTĐB chỉ thu ở khâu sản xuất hoặc khâu nhập khẩu, cung ứng dịch vụ. Khi hàng hóa dịch vụ này chuyển qua khâu lưu thông thì không phải chịu thuế TTĐB.
- Cơ sở được khấu trừ số thuế TTĐB đã nộp đối với nguyên liệu đã nộp thuế TTĐB nếu có chứng từ hợp pháp. Số thuế TTĐB được khấu trừ đối với nguyên liệu tối đa không quá số TTĐB tương ứng với số nguyên liệu dùng sản xuất ra hàng hóa đã tiêu thụ. Việc khấu trừ thuế TTĐB được thực hiện cùng với việc khai nộp thuế, xác định bằng công thức:

$$\begin{array}{l} \text{Số thuế} \\ \text{TTĐB phải} \\ \text{nộp} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Số thuế TTĐB} \\ \text{phải nộp của hàng} \\ \text{xuất kho tiêu thụ} \\ \text{trong kỳ} \end{array} - \begin{array}{l} \text{Số thuế TTĐB đã nộp ở} \\ \text{khâu nguyên vật liệu mua} \\ \text{vào tương ứng với số hàng} \\ \text{xuất kho tiêu thụ trong kỳ} \end{array}$$

44

E. Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu

Việt Nam tham gia hội nhập kinh tế thế giới ngày càng sâu rộng và toàn diện, thì đồng nghĩa với việc Việt Nam phải tuân thủ thực hiện đầy đủ cam kết các quy định và các nguyên tắc cụ thể của các tổ chức kinh tế trên thế giới, trong đó có vấn đề cắt giảm thuế quan nhằm mục tiêu cuối cùng là tự do hóa thương mại.

45

Thuế nhập khẩu không những là một bộ phận cấu thành nên giá cả hàng hóa trên thị trường mà còn quan trọng trong cơ cấu nguồn thu ngân sách Nhà nước. Tuy nhiên, trong từng giai đoạn cụ thể Việt Nam sẽ có chính sách cắt giảm thuế hợp lý phù hợp với cam kết quốc tế.

46

Biện pháp tự vệ:

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế, tự do thương mại phát triển, vì vậy phải có một số biện pháp về thuế để tự vệ. Biện pháp về thuế để tự vệ được áp dụng trong trường hợp chống bán phá giá nhập khẩu vào Việt Nam,

47

Theo quy định của pháp lệnh về tự vệ trong nhập khẩu hàng hóa nước ngoài vào Việt Nam, ngoài việc chịu thuế theo quy định, nếu hàng hóa nhập khẩu quá mức vào Việt Nam, có sự trợ cấp, được bán phá giá hoặc có sự phân biệt đối xử đối với hàng hóa xuất khẩu Việt Nam thì bị áp dụng một trong các biện pháp về thuế.

48

F. Thuế đất

Hiện nay, với nguồn thu ngân sách Nhà nước thuế và phí là chủ yếu thì vai trò các khoản thu từ đất đai như: thu tiền sử dụng đất, thu tiền thuê đất, thuế chuyển quyền sử dụng đất, thuế nhà đất ... đang dần được nâng lên. Chính sách thu từ đất đai đã động viên, điều tiết được nguồn thu quan trọng cho ngân sách Nhà nước.

49

Trong các năm từ 2001-2006 số thu từ đất đai vào ngân sách Nhà nước bình quân mỗi năm, chiếm khoảng 9,26% tổng thu ngân sách Nhà nước do ngành thuế quản lý. Theo quy định của Luật ngân sách thì toàn bộ các khoản thu từ đất được để lại 100% cho ngân sách địa phương, trong đó chủ yếu là ngân sách xã, phường, thị trấn dùng để đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng. (kể cả Thuế Thu nhập về đất)

50

Các khoản thu về đất: (4 loại thuế, 3 loại lệ phí)

- Thuế sử dụng đất nông nghiệp;
- Thuế nhà đất (Thuế sử dụng đất phi nông nghiệp thực hiện từ 01/01/2012);
- Thuế chuyển quyền sử dụng đất (thuế TNCN, thuế TNDN);
- Thu tiền sử dụng đất;
- Tiền thuê đất;
- Lệ phí trước bạ (đối với nhà đất).

51

G. Thuế tài nguyên

- Thuế tài nguyên là loại thuế thu bắt buộc đối với các tổ chức và cá nhân có hoạt động khai thác tài nguyên thiên nhiên, không phụ thuộc vào cách tổ chức và hiệu quả sản xuất kinh doanh (thu trên sản lượng thương phẩm khai thác)
- Tài nguyên thiên nhiên thuộc diện chịu thuế là các tài nguyên thiên nhiên trong phạm vi đất liền, hải đảo, nội thủy, lãnh hải, vùng đặc quyền kinh tế và thềm lục địa thuộc chủ quyền của nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.

52

H. Thuế bảo vệ môi trường

1. Thuế bảo vệ môi trường là loại thuế gián thu, thu vào sản phẩm, hàng hóa khi sử dụng gây tác động xấu đến môi trường.
2. Mức thuế tuyệt đối là mức thuế quy định bằng số tiền tính trên một đơn vị hàng hóa chịu thuế.

53

Người nộp thuế bảo vệ môi trường từ 01/01/2012

Người nộp thuế bảo vệ môi trường là tổ chức, hộ gia đình, cá nhân sản xuất, nhập khẩu hàng hóa thuộc đối tượng chịu thuế.

54

Phần 3:

Chương trình cải cách chính sách thuế 2010 - 2020

(Tập chí Tài chính tháng 08/2010)

1. Thành tựu
2. Nhược điểm
3. Xu hướng

55

1. Thành tựu

Sau hơn 20 năm đổi mới, tiềm lực kinh tế của Việt Nam đã và đang không ngừng được nâng cao. Tốc độ tăng trưởng GDP bình quân giai đoạn 1990 - 2010 đạt 7,38% GDP – mức cao của khu vực và thế giới; GDP bình quân đầu người tăng nhanh từ mức 123 USD/người năm 1991 lên mức 1.200 USD năm 2010; về mức cơ bản nước ta đã bước vào hàng ngũ những nước thu nhập trung bình.

56

2. Nhược điểm

Tuy nhiên, trong bối cảnh kinh tế tài chính thế giới biến động liên tục, đa chiều, nền tài chính Việt Nam trong giai đoạn 2001-2010 còn bộc lộ một số điểm yếu như:

- ✓ Tính ổn định, bền vững trong huy động các nguồn lực chưa cao;
- ✓ Hiệu quả phân phối và sử dụng nguồn tài lực tài chính quốc gia còn hạn chế;

57

- ✓ Việc đổi mới cơ chế tài chính đối với các đơn vị sự nghiệp công chưa đạt yêu cầu đề ra, thiếu sự phối hợp giữa Nhà nước và tư nhân trong cung ứng dịch vụ công cộng;
- ✓ Hệ thống thanh tra, giám sát tài chính ở một số khâu còn yếu;
- ✓ Công tác cải cách hành chính tuy đã có nhưng bước tiến lớn song trong một số khâu còn mang tính hình thức, thiếu đột phá và chưa theo kịp với thực tiễn phát sinh trong điều hành kinh tế - xã hội.

58

3. Xu hướng

1. Xu hướng toàn cầu hóa sẽ tiếp tục diễn ra mạnh mẽ cả về quy mô, mức độ và hình thức biểu hiện với những tác động tích cực và tiêu cực, cơ hội và thách thức;
2. Các chuẩn mực quốc tế, nguyên tắc và luật chơi của các định chế quốc tế lớn sẽ trở thành nền tảng chi phối sự vận động và phát triển của nền kinh tế thế giới;
3. Cạnh tranh giữa các quốc gia về vốn, nguồn nhân lực và công nghệ cũng sẽ ngày càng gay gắt hơn;

59

4. Sự phụ thuộc lẫn nhau của các quốc gia trên thế giới ở phạm vi khu vực và toàn cầu trong hoạt động tài chính, thương mại và đầu tư ngày càng gia tăng;
5. Hệ thống chính sách của các nước sẽ hướng tới việc hội quy trong một hành lang chung, đồng thời toàn cầu hóa cũng sẽ làm giảm tính độc lập trong việc thực hiện chính sách kinh tế nói chung và chính sách tài chính nói riêng của mỗi nước.

60

4. Phương hướng cải cách thuế

(Quyết định 732/QĐ/TTg ngày 17.5.2011)

4.1. Thuế Xuất nhập khẩu

Phương pháp tính thuế hỗn hợp: kết hợp giữa thuế suất tỉ lệ và thuế suất tuyệt đối

4.2. Thuế Tiêu thụ đặc biệt

- Mở rộng đối tượng chịu thuế
- Kết hợp giữa thuế suất tỉ lệ và thuế suất tuyệt đối

4.3. Thuế bảo vệ môi trường

61

4.4. Thuế Giá trị gia tăng

- Tiến tới chỉ thực hiện phương pháp khấu trừ
- Quy định ngưỡng doanh thu để áp dụng hình thức kê khai thuế GTGT
- Áp dụng một thuế suất (ngoài 0% xuất khẩu) để đảm bảo công bằng và đơn giản trong việc tính thuế.

62

4.5. Thuế Thu nhập doanh nghiệp

- Điều chỉnh giảm mức thuế suất chung
- Bổ sung các khoản chi phí được trừ và không được trừ
- Thỏa thuận trước về giá (APA)
- Bổ sung cơ chế thuế đối với bán hàng đa cấp, thương mại điện tử, tỷ lệ vốn chủ sở hữu (thin capitalization)

63

4.6. Thuế Thu nhập cá nhân

- Mở rộng đối tượng chịu thuế TNCN
- Điều chỉnh mức thuế suất

4.7. Thuế đất

- Thực hiện Nghị quyết 55 của Quốc hội ngày 24/11/2010 về miễn giảm thuế sử dụng đất nông nghiệp.
- Triển khai thuế sử dụng đất phi nông nghiệp thực hiện từ 01/01/2012

4.8. Thuế Tài nguyên

- Sửa đổi giá tính thuế và thuế suất

64

Tài liệu tham khảo

- www.gdt.gov.vn; www.mof.gov.vn; www.fetp.edu.vn;
- Vũ Ngọc Khuê (1958) “Vấn đề tài chính của chúng ta”, Hà Nội, NXB Sự thật.
- Phan Hiển Minh (1999) “Thuế vụ đại cương”, NXB Giáo dục.
- Phan Hiển Minh (2001) “Giáo trình Thuế thực hành”, NXB Thống kê.
- Phan Hiển Minh (2005) “Thực trạng hệ thống thuế Việt Nam thời kỳ đổi mới”, Chuyên đề nghiên cứu khoa học Đại học Kinh tế Tp. HCM (không xuất bản).
- Phan Hiển Minh (2009) “Giáo trình thuế - Nghiệp vụ và bài tập”, ĐH Mở Tp. HCM, NXB Thống kê.
- Phan Thị Cúc (2009) “Giáo trình Thuế”, ĐH Công nghiệp Tp. HCM, NXB Tài chính.
- Tài liệu Hội thảo Cải cách Thuế của Việt Nam 27/02/2009, (Chương trình hỗ trợ kỹ thuật của Châu Âu cho Việt Nam).
- Luật, Nghị định, Thông tư về Thuế.

65

Chúc thành công!

66